

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ

Седікова І.О., д.е.н., професор
Явтух С.С., здоб. СВО «Магістр»
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Зернова галузь є найважливішим елементом сільського господарства України і формує основу економіки та продовольчої безпеки країни. Виробництво зерна є важливою складовою аграрного сектору, необхідною умовою виживання людства та визначає соціально-економічний статус України на світовій арені. Від рівня ефективності його розвитку залежить добробут населення, регіональна продовольча безпека та експортні можливості [1]. Однак в умовах погіршення логістики, закриття портів, відносно низьких цін на зерно в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови інфраструктури необхідною є перспектива переробки відповідної продукції всередині України та створення відповідної інфраструктури.

Розвиток українського ринку зерна у 2021/2022 р. характеризується скороченням виробництва (через зменшення посівних площ), окупацією зерновиробничих територій, недотриманням агротехніки, зміною товарних потоків, переорієнтацією та значним зростанням логістичних витрат. Понад 500000 тонн зернових було викрадено росією з тимчасово окупованих територій. Посівні площі під зерновими скоротилися до 4,7 млн. га (-26%). Це було пов'язано, по-перше, з тимчасовою окупацією окремих районів країни і, по-друге, з неможливістю ведення сільського господарства на вже звільнених територіях (мінування, забруднення, пошкодження орних земель) або близько до лінії фронту [2]. За даними Міністерства аграрної політики та продовольства України, станом на 25 листопада 2022 р., збирання зернових та зернобобових культур в Україні завершено на 82 %; врожай перевищив 67 млн. тонн (51 млн. тонн зернових, олійних насіння), у тому числі 16 млн. тонн олійних культур [2].

Станом на 2022 рік запаси на підприємствах, що зберігають та проробляють зернові перевищували 12 млн. тон в основному сконцентровані в Одеській, Вінницькій, Полтавській та Миколаївській областях. В тому числі з початку року даними підприємствами було придбано понад 8 млн. тон зернобобових за середньою ціною 6460 грн/т. Слід зауважити що в порівнянні з 2021 роком відбулося зростання обсягів зберігання, що є наслідком введення в дію нових елеваторних потужностей та зростанням обсягів виробництва зернових культур як в господарствах населення так і в аграрних підприємствах [2].

На думку Бондаренка В.М., для підвищення ефективності використання потенціалу агропромислового комплексу України необхідно – підвищення рентабельності виробництва за рахунок збільшення виробництва ріпаку, зернових, свиней та молока, а також пошук шляхів

оптимізації витрат збиткових галузей або запровадження замкнених циклів виробництва в цих галузях; вивчення шляхів запровадження найбільш ефективної для України системи сівозмін; стимулювати розвиток виробництва круп'яних культур.

Для підвищення інвестиційної привабливості галузі Фурман І. В. пропонує наступні напрямки розвитку: макроекономічний, коли маркетингова та виробнича діяльність організацій-учасників зернового ринку частково координується державними органами. У цьому випадку, з метою стабілізації рівня пропозиції та цін, інтервенційні операції та ф'ючерсна торгівля на зернових ринках, відшкодування відсотків за кредитами операторам ринку, які здійснюють інтервенційні закупівлі зерна, оптимізація структури виробництва зерна в регіонах, створення інформаційно-маркетингових систем на обласному та районному рівнях [3, с. 44]. Також автор [4, с. 46] вважає, що задля «покращення інвестиційно-інноваційної діяльності в аграрному секторі потребує удосконалення діючих механізмів залучення інвестицій. Інвестиції в аграрний сектор дозволяють впроваджувати інноваційні розробки в сільському господарстві» [4, с. 46].

Європейська комісія та держави-члени ЄС, що межують з Україною, організували 12 травня 2022 року «Шляхи солідарності» між Україною та ЄС. «Шляхів солідарності» – це важливі коридори для українського сільськогосподарського експорту, а також для експорту й імпорту інших товарів [2]. Проте можливості вже вичерпуються. Тому Єврокомісія терміново виділить гранти на 250 млн. євро для розвитку експортних «шляхів солідарності». Це дозволить скоротити час очікування, покращити рух через пункти перетину кордону та шляхи доступу до них [2]. Через Фонд Connecting Europe Facility буде мобілізовано 50 млн. євро для розвитку інфраструктури, необхідної для подальшого збільшення пропускної спроможності шляхів солідарності [2]. До кінця 2023 р. Європейський інвестиційний банк планує інвестувати до 300 мільйонів євро в проекти, які відповідають цілям «Шляхів солідарності». Таку ж суму вкладе протягом 2022–2023 років Європейський банк реконструкції та розвитку, ще \$100 млн. надійде від Світового банку.

Література

1. Перспектив розвитку АПК України. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2021. № 2 (26). С. 86–98.
2. Аналітична довідка про зерновий ринок та стан потужностей для зберігання зерна в Україні (станом на 30 листопада 2022 р.). URL: <https://kmzindustries.ua/news/analitichna-dovidka-pro-zernovij-rinok-ta-stan-potuzhnostej-dlja-zberigannja-zerna-v-ukraini-stanom-na-30-listopada-2022-r>

3. Фурман І. В. Стан та перспективи розвитку зернопродуктового комплексу Вінницької області. *Slovak international scientific journal*. 2020. № 43. Vol. 3. P. 36–45.

4. Фурман І. В. Система фінансового регулювання аграрного сектору України: оцінка сучасного стану та активізація функціонування. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 5. С. 35–50.

134. <i>Палвашова Г.І., Завгородня І.С., Гриценко А.О.</i> ОСНОВНІ ВАЖЕЛІ КАР'ЄРНОГО РОСТУ: РЕЗЮМЕ, СУПРОВІДНИЙ ЛИСТ, СПІВБЕСІДА.....	463
135. <i>Палвашова Г.І., Костова О.В., Рудаков Д.А.</i> ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЖІНОЧОЇ КАР'ЄРИ.....	467
136. <i>Савенко І.І.</i> ЗМІНА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД – ВИМОГИ ЧАСУ	470
137. <i>Савенко І.І., Левінський В.В.</i> ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ УКРЕЛЕВАТОРПРОМ.....	473
138. <i>Севастьянов В.В.</i> ФАКТОРИ ПЛИННОСТІ ПЕРСОНАЛУ.....	475
139. <i>Седікова І. О., Бредихіна Д.М., Захарченко А.Д.</i> СЬОГОДЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИКИ ЗЕРНОВОГО РИНКУ.....	478
140. <i>Седікова І.О., Каранфілова Ю.В., Шевченко К.С.</i> ЛОГІСТИЧНА ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗЕРНОВОГО РИНКУ.....	480
141. <i>Седікова І.О., Коротич О.М.</i> ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ЕКОЛОГІЧНУ СТІЙКІСТЬ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	482
142. <i>Sedikova I.O., Sedikov D.V.</i> DIGITAL ECOSYSTEMS AS A MODEL OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES.....	485
143. <i>Седікова І.О., Цап О.Г.</i> УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ.....	488
144. <i>Седікова І.О., Явтух С.С.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ.....	492
145. <i>Седікова І.О., Степанов В.С.</i> ЕКСПЕДИТОРСЬКІ КОМПАНІЇ, ЯК СКЛАДОВА ЛОГІСТИЧНОГО ЛАНЦЮГА З ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ.....	496
146. <i>Шумілов Б.Б.</i> ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	498